

RIVM-advies maatregelen reizen n.a.v. omikronvariant

29 november 2021

Wijziging 29 november 2021: punt 5 onder 'Advies voor VOC-landen (nu landen die een bedreiging vormen i.v.m. verspreiding omikronvariant)' is toegevoegd.

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 274 70 00
lci@rivm.nl

Adviesaanvraag

Op 26 en 27 november heeft u geadviseerd om maatregelen te nemen voor een aantal landen waar een nieuwe variant of concern is gevonden. Dat ging om de landen Zuid-Afrika, Lesotho, Eswatini, Botswana, Malawi, Mozambique, Namibië en Zimbabwe. Deze landen zijn aangewezen als zeerhoogrisicogebied met een gevaarlijke virusvariant. Daarom geldt voor reizigers uit deze landen nu een quarantaine verplichting en een NAAT/PCR- en sneltest verplichting voor vertrek.

Voor de meeste andere landen geldt een verplichte NAAT/PCR-test (max 48 uur voor vertrek) of antigeentest (max 24 uur voor vertrek), met uitzonderingen voor gevaccineerde en voor herstelde reizigers. Voor zeerhoogrisicogebieden zonder zorgwekkende virusvariant geldt een quarantaineplicht, met uitzondering van gevaccineerde en herstelde reizigers. De mogelijke hogere besmettelijkheid en mogelijke ontsnapping aan de immuunrespons van deze nieuwe virusvariant, roept de vraag op of aanvullende reismaatregelen noodzakelijk zijn.

Geeft de ontdekking van deze nieuwe virusvariant aanleiding om de reismaatregelen aan te passen?

- Moet een antigeentest mogelijk blijven als alternatief voor de NAAT/PCR-test?
- Moeten herstelden en gevaccineerden uitgezonderd blijven op de testverplichting bij internationale reizen?
- Moeten herstelden en gevaccineerden uitgezonderd blijven op de quarantaineplicht voor zeerhoogrisicogebieden waarbij geen gevaarlijke virusvariant is vastgesteld?
- Adviseert u hiernaast nog andere maatregelen voor reizigers?
- Is er daarbij aanleiding om onderscheid te maken tussen reizen van binnen en van buiten de Europese Unie?

Inleiding en aanleiding

De recente ontdekking van de omikronvariant en de constatering dat meerdere reizigers die op dat moment onderweg waren naar Nederland besmet waren en waarvan een deel daarvan de omikronvariant al bij zich droegen, geven aanleiding tot een herbeoordeling van de nu geldende maatregelen. In het afgelopen jaar zijn naar aanleiding van eerdere VOC's (alfa, beta, gamma en delta) strenge maatregelen opgelegd aan reizigers uit landen waar deze varianten wijd verspreid waren. Door het dominant worden en de mondiale verspreiding van de deltavariant waren extra

maatregelen voor het internationaal reizigersverkeer op basis van een VOC niet meer aangewezen.

Aanbevelingen

Reizen is en blijft een risico voor de verspreiding van infectieziekten. De huidige hoge incidentie van SARS-CoV-2-besmettingen, ook onder gevaccineerden en de opkomst van weer een nieuwe VOC (waarvan veel onbekend is) tonen aan dat maatregelen voor reizigers van groot belang zijn.

De realiteit leert ons dat er weer veel gereisd wordt en dat ook intercontinentaal het aantal reizigers weer toeneemt. Om de risico's van deze reisbewegingen te beperken, blijven maatregelen nodig, dienen deze te worden gehandhaafd en dienen ze op verschillende punten weer aangescherpt te worden.

Afgelopen dagen is weer gebleken hoe ingewikkeld het is om alle gegevens, zoals reisbestemmingen en contactgegevens van passagiers te achterhalen via passagierslijsten. Inmiddels zijn op Europees niveau systemen ontwikkeld waarin reisgegevens elektronisch tijdelijk worden vastgelegd in een centraal systeem. Dit systeem vergemakkelijkt vliegtuigcontactopsporing en organisatie van traceren van andere reizigers die mogelijk risico hebben gelopen op besmetting, eventueel met een VOC.

Adviezen reizen van buiten EU naar binnen EU

1. Alle reizigers die reizen van buiten de EU naar Nederland moeten max 48 uur voor aankomst in Nederland negatief getest zijn met een PCR-test. Indien dit niet binnen deze tijd mogelijk is dan kan als alternatie aanvullend op de PCR-test, die maximaal 72 uur oud mag zijn bij vertrek een antigeentest worden gedaan binnen 24 uur voor vertrek naar Nederland.
2. Deze verplichting moet gelden ongeacht de immunestatus (dus ook voor gevaccineerden en mensen met een herstelbewijs) van de reiziger.
3. Quarantaineplicht, tenzij gevaccineerd of hersteld.
4. Testen op dag 0 (eventueel zelftest die bevestigd wordt bij GGD indien positief) en dag 5 bij de GGD.

Advies voor VOC-landen (nu landen die een bedreiging vormen i.v.m. verspreiding omikronvariant)

5. Alle reizigers moeten een negatieve PCR-test hebben die maximaal 24 uur voor vertrek is afgenomen. Alternatief is een negatieve PCR-test die maximaal 48 uur voor vertrek is afgenomen plus een negatieve Ag-test die maximaal 24 uur voor vertrek is afgenomen.
6. Quarantaineplicht met test op dag 0 (eventueel zelftest bevestigd bij GGD indien positief) en vijf. Dit geldt ook voor mensen die gevaccineerd zijn of in het bezit zijn van een herstelbewijs.

Advies reizigers binnen EU

7. Voor reizigersbeleid binnen de EU adviseren we afstemming van beleid op Europees niveau en aan te sluiten bij Europese besluitvorming.

Aanvullende adviezen

- Reizigers dienen zich te houden aan de algemene maatregelen. Ook op vliegvelden dient 1,5 meter afstand gehouden te worden en dient een mondneusmasker gedragen te worden.
  - In vliegtuigen gelden de eerder geadviseerde maatregelen:
    - Mondneusmasker moet gedragen worden.
    - Catering wordt tot het minimum beperkt, met zo min mogelijk bewegingen door het vliegtuig.
    - Passagiers blijven op hun gereserveerde plaats zitten en bewegen dus zo min mogelijk door het vliegtuig.
- Intercontinentaal vliegend luchtvaartpersoneel dient gevaccineerd te zijn en dient getest te zijn voor aanvang van een intercontinentale vlucht.
- Personeel verblijft in het buitenland in een bubbel en is zo mogelijk binnen 72 uur weer terug in Nederland.
- Indien niet binnen 72 uur weer terug in Nederland dan moet er getest worden na thuiskomst, dit mag een zelftest zijn die bij positiviteit bevestigd dient te worden bij de GGD. Zo mogelijk (als ze niet weer op een volgende vlucht zitten) moeten deze personeelsleden ook op dag 5 bij de GGD getest te worden met een PCR-test.
- Het wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de Europese initiatieven voor het gebruik van een elektronisch PLF (ePLF) om contactopsporing en traceren van reizigers te faciliteren.

Bijlage 1

Eerdere OMT- en RIVM-adviezen

Vanaf het begin van de COVID-19-pandemie zijn er verschillende adviezen voor het beleid van reizigers gegeven door het OMT en het RIVM. Deze adviezen richtten zich op reizigers voor zowel binnen Nederland, binnen de EU en voor reizigers die van buiten de EU naar Nederland reizen. De overheid heeft naar aanleiding van die adviezen beleid ontwikkeld. In de afgelopen periode, met het toenemen van de vaccinatiegraad in Nederland, heeft de overheid verschillende maatregelen versoepeld voor bepaalde groepen reizigers. Hiervoor is niet altijd het advies gevraagd van het RIVM en/of het OMT.

In het 96e OMT advies van 19 januari 2021 wordt voor het eerst een nieuwe virusvariant uit Zuid-Afrika besproken. Het gaat hier om de variant 20H/501Y.V2 (of B.1.351, beta). Hier wordt ook gesproken over het instellen van een inreisverbod van personen van buiten de Europese Unie. Het OMT adviseerde dat strenge handhaving van het vigerende negatieve reisadvies noodzakelijk is. Het OMT adviseerde bovendien voor reizen vanuit alle landen naar Nederland dat de reiziger, los van nationaliteit, een negatieve PCR-test, afgenomen maximaal 72 uur voor vertrek, kan overleggen, en een negatieve antigeensneltest afgenomen liefst direct voor vertrek (of bij binnenkomst). Bovendien adviseert het OMT het – liefst zonder meer verplicht – aanhouden van een quarantaineperiode van ten minste 5 dagen na binnenkomst, met de mogelijkheid van een moleculaire test op dag 5. Pas bij negatieve PCR- of LAMP-test op dag 5 is het risico dat een reiziger toch nog een variantvirus in Nederland introduceert, verminderd. Een dergelijk strakke aanpak is wat betreft het OMT dan equivalent aan een inreis- of vliegverbod of blokkade van internationale reisbewegingen. Dit beleid dient ook van toepassing te zijn voor transferpassagiers op de luchthavens, en voor vrachtwagenchauffeurs, bemanning van ferryschepen en dergelijke, en voor reizigers die over de weg of met de trein naar Nederland komen.

Het 115e OMT van 31 mei 2021 adviseert een beëindiging van de destijds geldende inreisverboden.

Tot en met week 32 (09 augustus 2021) beschouwde het RIVM Zuid-Afrika als een zeerhoogrisicoland in verband met het voorkomen van de betavariant. Tot week 33 (16 augustus 2021) beoordeelde het RIVM Zuid-Afrika, Zuid-Amerika en een deel van Midden-Amerika als zeer hoog risico op basis van een dreiging van de beta- en gammavarianten. In verband met de overheersing van de deltavariant in Nederland werden landen waar de deltavariant zich verspreidde niet meer als zeer hoog risico beoordeeld op basis van het voorkomen van deze variant. In Zuid-Afrika was destijds de deltavariant inmiddels dominant geworden (94% GISAID) en ook in andere landen in het zuiden van Afrika nam de deltavariant het snel over van de betavariant. Deze betavariant kwam in Nederland niet of nauwelijks meer voor. Daarom werd Zuid-Afrika niet meer als zeerhoogrisicoland beschouwd op basis van een dreiging van de betavariant. Echter, wegens een (mogelijk) hoge incidentie werd deze nog wel als zeerhoogrisicoland beschouwd. Dit heeft tot week 38 geduurd. Daarna was Zuid-Afrika geen zeerhoogrisicoland meer.

Bijlage 2

Beleid ons omringende landen

[VK \(Booking and staying in a quarantine hotel if you've been in a red list country - GOV.UK \(www.gov.uk\)\)](#)

Alle binnenkomende reizigers moeten vanaf 30-11 een DAY 2 PCR-test doen en in isolatie tot de negatieve uitslag.

Rodelandenlijst sinds 26-11: South Africa, Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibia and Zimbabwe. Op 28-11 is daarbij gekomen: Angola, Malawi, Mozambique and Zambia. Travel ban voor reizigers uit deze landen behalve als je een UK, Irish national bent of residence hebt.

Rodelandenmaatregelen (als je 10 dagen voor aankomst in 1 van die landen bent geweest): een negatieve test max 3 dagen oud, verblijf in quarantainehotel boeken, plus 2 testafspraken voor dag 2 en op dag 8, PLF. Dit geldt ook voor gevaccineerden.

[Duitsland \(Information on the designation of international risk areas \(26.11.2021\) \(rki.de\)\)](#)

High risk sinds 28-11: Botswana Eswatini Lesotho Malawi Mozambique Namibia South Africa Zimbabwe.

For travellers entering Germany from so-called areas of variants of concern, a ban on carriage applies to the transport of persons from these countries into Germany by rail, bus, ship or plane.

Mensen die uit deze landen komen moeten een digitaal registratieformulier invullen, een negatief testbewijs (geldt ook voor gevaccineerden), quarantaine voor 14 dagen die niet eerder opgeheven kan worden.

[België \(Maatregelen met betrekking tot het grondgebied van landen die als zone met heel hoog risico worden aangemerkt | Coronavirus COVID-19 \(info-coronavirus.be\)\)](#)

Het is verboden voor personen die zich op enig moment in de afgelopen 14 dagen op het grondgebied van derde landen bevonden die als zone met heel hoog risico worden aangemerkt, om zich rechtstreeks, dan wel onrechtstreeks naar het Belgische grondgebied te verplaatsen. Dit inreisverbod is in gang gegaan op 28-11 voor de volgende landen: Botswana, Eswatini, Lesotho, Malawi, Mozambique, Namibië, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika.

Mensen die alsnog binnen kunnen komen zoals mensen met Belgische nationaliteit moeten voldoen aan: PLF, negatieve PCR vanaf 12 jaar max 72 uur voorafgaand aankomst of testcertificaat, Zij moeten zich laten testen in België op dag 1 (residenten en niet-residenten) en dag 7 (residenten en niet-residenten). Alle personen die terugkeren uit derde land met heel hoog risico moeten bovendien 10 dagen in quarantaine. Dit geldt ook voor gevaccineerden.